

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
doradców zawodowych, III etap edukacyjny

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Annę Wilkowską, **PODN Wodzisław Śląski**

SCENARIUSZ 1 z 1

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA uczniów liceów ogólnokształcących

PROWADZONYCH PRZEZ doradcę zawodowego

TEMAT: Jak zwyciężyć na rynku pracy przyszłości?

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

- świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy;
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

TREŚCI NAUCZANIA – TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH

Świat zawodów i rynek pracy

- (2.1) analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- (2.2) analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- (2.4) konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- (4.2) sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując

skutki własnych decyzji.

METODY PRACY:

- pogadanka
- pokaz z wyjaśnieniem
- burza mózgów
- film
- ćwiczenia
- gra edukacyjna
- kształcenie na odległość
- formy pracy: praca z całą grupą, praca w parach, praca indywidualna

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- zasoby internetowe (karty pracy, artykuły, film, wybrane aplikacje internetowe)
- sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu umożliwiający kształcenie na odległość

PRZEWIDYWANY CZAS:

2 x 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Nauczyciel wprowadza uczniów do tematu lekcji zwracając uwagę na trendy występujące na rynku pracy i determinujące jego przyszłość. Zwraca uwagę, iż coraz częściej w próbach określenia naszej rzeczywistości, w tym także tej odnoszącej się do świata pracy, pojawiają się nowe terminy tj.: *Volatility* (zmiennność, ulotność), *Uncertainty* (niepewność), *Complexity* (złożoność), *Ambiguity* (niejednoznaczność) określane jako VUCA. Szybkozmiennność, Płynność, Arcyzłożoność i Mętność (SPAM) to polski akronim opisujący zmienność świata. Nauczyciel wyjaśnia powyższe terminy oraz wskazuje, że planowanie kariery postrzegane jest dziś nie, jako wybór zawodu na całe życie, a pewien projekt, który w przeciągu życia podlega wielokrotnym korektom. Nauczyciel wykorzystując burzę

mózgów angażuje uczniów do zdefiniowania problemów będących przedmiotem lekcji. Zadaje pytania pomocnicze:

- *Czy macie już pomysł na siebie w przyszłości?*
- *Czy zastanawiając się nad różnymi możliwościami bierzecie pod uwagę zapotrzebowanie na poszczególne zawody?*
- *Czy szukacie informacji dotyczących rynku pracy w przyszłości, prognoz i trendów, jakie mają wpływ na jego rozwój?*
- *Gdzie takie informacje można znaleźć?*
- *Czy w tym temacie są dostępne badania, analizy?*
- *Czy ktoś z was zapoznawał się z nimi?*

Część 2. Podanie tematu lekcji, celu lekcji, kryteriów sukcesu (nacobezu) i przechodzi do ćwiczenia.

Ćwiczenie 1. Zawody zanikające, a zawody przyszłości.

Nauczyciel dzieli klasę na pokoje (liczebność w zależności od klasy). Każdy zespół ma za zadanie wymyślić bez korzystania z Internetu, co najmniej po jednym przykładzie zawodu wymierającego (takiego, który wykonuje coraz mniej osób i który może zaniknąć w przyszłości), zawodu poszukiwanego (czyli takiego, na które jest duże zapotrzebowanie i pracuje dużo osób) oraz zawodu przyszłości (takiego, na który będzie zapotrzebowanie w przyszłości; może to być zawód, który jeszcze nie istnieje). Nauczyciel prosi uczniów, o krótkie uzasadnienie. Ćwiczenie można wykonać w aplikacji *Padlet*, udostępniając uczniom tablicę do uzupełnienia lub w aplikacji *Mentimeter*, tworząc zestawienie – podsumowanie po uzupełnieniu przez uczniów odpowiedzi. Podsumowując ćwiczenie, nauczyciel zadaje pytania:

- *Co łączy zawody, które zakwalifikowaliście jako wymierające?*
- *Jakie czynniki miały wpływ na taki wybór?*
- *Co łączy zawody zidentyfikowane przez was jako te o dużym zapotrzebowaniu?*
- *Jak myślicie, jakie zmiany (np. społeczne, technologiczne, czy zmiana w*

wartościach ludzi i ich podejściu do pracy) mają wpływ na zawody przyszłości?

- Czy możecie odnaleźć cechy wspólne dla wypisanych przez was zawodów przyszłości?

Po zakończeniu dyskusji nauczyciel prezentuje wyniki badań dotyczące następujących kwestii: najatrakcyjniejszych form zatrudnienia z podziałem na grupy wiekowe, wartości pracy wg poszczególnych pokoleń czy kompetencji przyszłości według pokolenia X, Y, Z. Przydatne linki:

- <https://infuture.institute/raporty/pracownik-przyszlosci/> dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
[pod linkiem można pobrać raport *Infuture Hatalska Foresight Institute* „Pracownik przyszłości”]
- <https://infuture.institute/mapa-trendow/> dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
[pod linkiem można pobrać mapę trendów]
- <https://www.parp.gov.pl/publications/publication/rynek-pracy-edukacja-kompetencje-aktualne-trendy-i-wyniki-badan-grudzien-2020> dostępny online [dostęp: 12.08.2021] [pod linkiem można pobrać raport PARP Grupa PFR „Rynek pracy, edukacja, kompetencje”]
- https://prowly-uploads.s3.eu-west-1.amazonaws.com/uploads/landing_page_image/image/214208/4e0c875a7aae0618de66c913e8dd618b.pdf dostępny online [dostęp: 12.08.2021] [pod linkiem można pobrać raport Pracuj.pl „Generacja dobrej kariery. Pokolenia o pracy w Polsce”]

Część 3. Następnie nauczyciel udostępnia uczniom karty pracy (**Załącznik nr 1**), które uzupełnią:

- po obejrzeniu filmu *Anthony Goldbloom: Zawody, w których zastąpią nas maszyny – i gdzie się to nie uda* <https://youtu.be/gWmRkYsLzB4> dostępny online [dostęp: 12.08.2021] [pod linkiem otwiera się film, w którym Anthony Goldbloom odpowiada na pytanie czy i w jakich zawodach mogą nas zastąpić

maszyny]

- po zapoznaniu się z najważniejszymi wnioskami z raportu Światowego Forum Ekonomicznego dotyczącymi rynku pracy i kompetencji przyszłości https://www.aplikuj.pl/userfiles/_CMS_/akcje-content/praca-i-kompetencje-przyszlosci_aplikuj.pdf dostępny online [dostęp: 12.08.2021]

[pod linkiem otwiera się raport Światowego Forum Ekonomicznego

„*The Future of Jobs Report October 2020*”]

Ćwiczenie 2 – Karta pracy (Załącznik nr 1)

Nauczyciel dzieli uczniów na pokoje. Na podstawie filmu i najważniejszych wniosków z raportu Światowego Forum Ekonomicznego uczniowie odpowiadają na pytania. Przedstawiciele grup prezentują wyniki. Wykorzystując aplikację *Mentimeter*, nauczyciel prosi, aby każda grupa wybrała i wpisała jej zdaniem trzy najważniejsze determinanty rynku pracy przyszłości. Podsumowanie w postaci pobranego pliku nauczyciel udostępnia jako materiał z lekcji.

Ćwiczenie 3 – Zawody przyszłości

Nauczyciel dzieli uczniów na pokoje i każdej grupie przydziela wybrany zawód przyszłości. Uczniowie otwierają Mapę Karier <https://mapakarier.org/paths> dostępny online [dostęp: 12.08.2021] [link otwiera stronę Mapy Karier z opisami zawodów]

Uczniowie zapoznają się z opisami przydzielonych zawodów i wymaganymi umiejętnościami, a następnie próbują nazwać czynności i zadania, jakie będą wykonywać pracownicy w tych zawodach. Przedstawiciele grup w udostępnionym pliku zapisują zawód oraz czynności, które ich zdaniem będą kluczowe w danym zawodzie. Nauczyciel udostępnia plik jako materiał z lekcji.

Część 4. W kolejnej części lekcji nauczyciel porusza temat studiów i zarobków.

Zapoznaje uczniów z portalem *Ekonomiczne Losy Absolwentów*

<https://www.ela.nauka.gov.pl/pl> dostępny online [dostęp: 12.08.2021] [pod linkiem otwiera się strona ELA, gdzie można sprawdzić losy absolwentów uczelni, jeśli chodzi o zatrudnienie i zarobki].

Nauczyciel wskazuje możliwości, jakie daje to narzędzie w śledzeniu losów absolwentów uczelni, ich zarobków, czasu poszukiwania pracy czy bezrobocia. Uczniowie mogą się dowiedzieć, jakich uczelni i kierunków absolwenci osiągają średnio najwyższe zarobki, jak długo szukają pracy i jaki ich odsetek był bezrobotny rok po ukończeniu studiów. Portal jest na bieżąco udoskonalany i wzbogacany o nowe funkcje i możliwości tworzenia zestawień i rankingów. Następnie nauczyciel daje uczniom określony czas na indywidualne zapoznanie się z funkcjami tego narzędzia.

EWALUACJA ZAJĘĆ

- W ramach podsumowania lekcji uczniowie mogą rozwiązać zadanie interaktywne w aplikacji *Kahoot*. Przykładowe pytania w **Załączniku nr 2**.
- Uwaga: w zależności od tempa pracy uczniów w czasie zajęć liczba ćwiczeń może zostać zwiększona bądź zmniejszona.

BIBLIOGRAFIA

- Film *Anthony Goldbloom: Zawody, w których zastąpią nas maszyny – i gdzie się to nie uda* <https://youtu.be/gWmRkYsLzB4> dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
- 1. Kompetencje przyszłości https://www.aplikuj.pl/userfiles/CMS/akcje-content/praca-i-kompetencje-przyszlosci_aplikuj.pdf dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
- 2. Mapa Karier <https://mapakarier.org/paths> dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
- Mapa Trendów <https://infuture.institute/mapa-trendow/> dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
- 3. Portal Ekonomiczne Losy Absolwentów <https://www.ela.nauka.gov.pl/pl> dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
- Raport portalu Pracuj.pl *Generacja dobrej kariery* https://prolyuploads.s3.euwest1.amazonaws.com/uploads/landing_page_image/image/214208/4e0c875a7aae0618de66c913e8dd618b.pdf dostępny online

[dostęp: 12.08.2021]

- Raport *Pracownik przyszłości* <https://infuture.institute/raporty/pracownik-przyszlosci/> dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
- Raport: *Rynek pracy, edukacja, kompetencje - grudzień 2020* <https://www.parp.gov.pl/publications/publication/rynek-pracy-edukacja-kompetencje-aktualne-trendy-i-wyniki-badan-grudzien-2020> dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego* (Dz.U. z 2019 r. poz. 325)

ZAŁĄCZNIKI

- **Załącznik nr 1** - karta pracy https://drive.google.com/file/d/1TdLPTp-uyQ5iXf_aholp7FeFLmAFFkVN/view?usp=sharing dostępny online [dostęp: 12.08.2021]
- **Załącznik nr 2** - przykładowe pytania do zadania w aplikacji *Kahoot*

Załącznik nr 2

Przykładowe pytania do quizu podsumowującego w aplikacji Kahoot <https://kahoot.it/>

1. Narzędzie Ekonomiczne Losy Absolwentów pozwala na sprawdzenie, które kierunki studiów są najpopularniejsze w województwie śląskim. (prawda/fałsz)
2. Najstarsze pokolenia wyrażają coraz większą chęć i gotowość do zmiany zawodu. (prawda/fałsz)
3. Według raportu Światowego Forum Ekonomicznego prawie 100% pracodawców oczekuje, iż ich pracownicy będą nabywać nowe umiejętności. (prawda/fałsz)
4. Warto inwestować w umiejętności w kompetencje wspólne dla różnych zawodów, ponieważ daje to większe możliwości związane ze zmianą pracy. (prawda/fałsz)
5. Czy w skutek automatyzacji na rynku będzie mniej miejsc pracy?
 - a) Tak

- b) Nie
6. Sztuczna inteligencja wygrywa z człowiekiem:
- a) w branży medycznej
 - b) w branży budowlanej
 - c) w zawodach, w których większość czynności opiera się na rozwiązywaniu tych samych, powtarzalnych problemów
 - d) w zawodach, w których niezbędne jest zastosowanie nieszablonowych rozwiązań
7. Pozytywnym skutkiem szybkiego rozwoju sztucznej inteligencji i zastępowania ludzi w określonych zadaniach jest to iż:
- a) podnoszą wydajność pracy, ponieważ potrafią wykonać bezbłędnie wielokrotnie więcej powtarzalnych zadań niż człowiek
 - b) zastępują człowieka w sytuacjach trudnych, wymagających skojarzeń i połączenia różnych faktów
 - c) człowiek może się zająć tylko zadaniami, które wymagają zastosowania tych samych rozwiązań
8. Wiedzę o zapotrzebowaniu na pracowników możemy czerpać z:
- a) portali z ogłoszeniami o pracę
 - b) Barometru Zawodów
 - c) wiedzy i doświadczenia rodziców
9. Umiejętności przyszłości to:
- a) Krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętności analizy finansowej
 - b) rozwiązywanie problemów, odporność na stres, elastyczność, aktywne uczenie się
 - c) umiejętności językowe, analiza statystyczna, odporność na stres

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

ul. Polna 46A
00-644 Warszawa
tel. 22 570 83 00
fax 22 570 83 15
www.ore.edu.pl

d) Krytyczne myślenie, odporność na stres, umiejętność obsługi jak największej liczby maszyn i urządzeń

10. VUCA to określenie opisujące świat zmienności, niepewności, złożoności i niejednoznaczności, z którym musi się również zmierzyć pracownik przyszłości planując swoją ścieżkę kariery. (prawda/fałsz)

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

